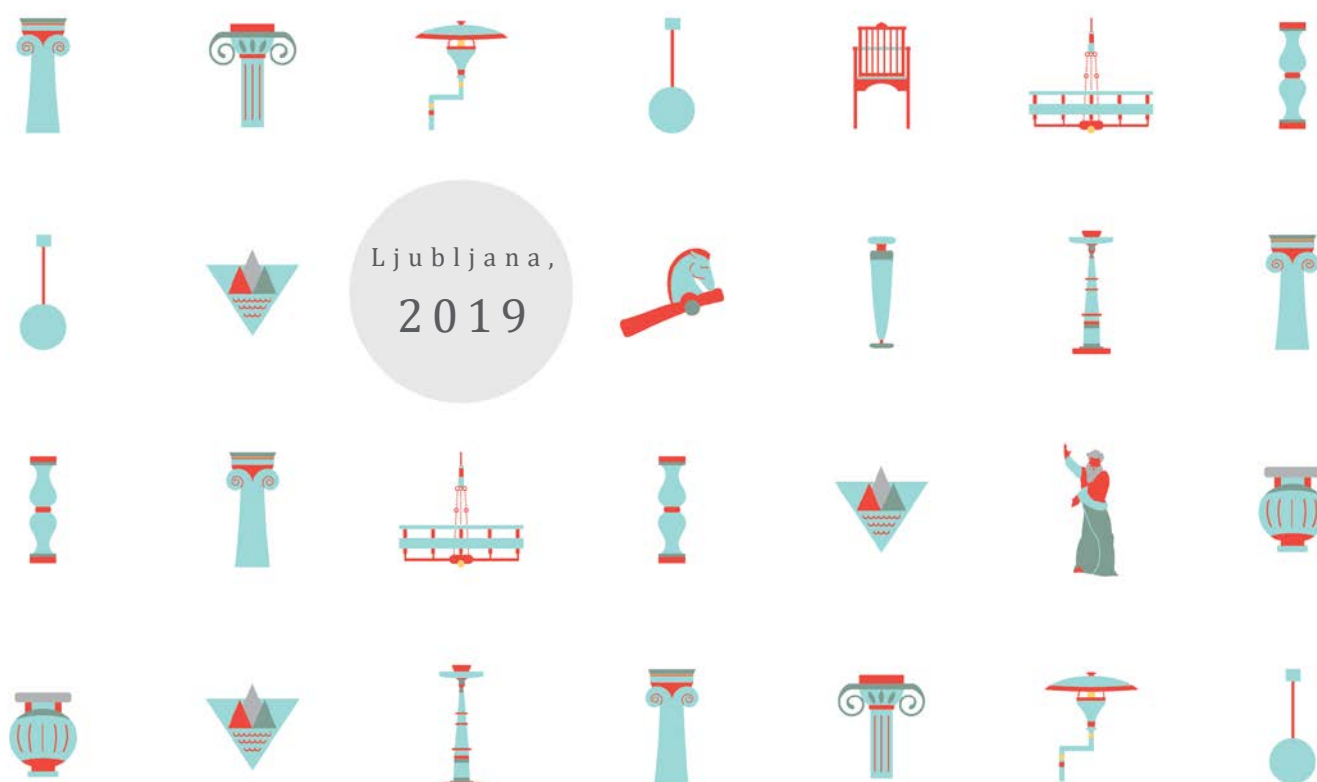

KNJIŽNICE GLASBENIH ŠOL V ŠOLSLEM LETU 2018/2019

Linda Škufca

Knjižnice glasbenih šol v šolskem letu 2018/2019

Avtor: Linda Škufca

Zbirka: Center za razvoj knjižnic. Študije

ISSN 2386-0332

Zasnova tipičnih strani: Kabinet01

Tehnično urejanje in prelom: Linda Škufca

Založila: Narodna in univerzitetna knjižnica

Za knjižnico: Viljem Leban

Publikacija je dostopna na spletišču <https://cezar.nuk.uni-lj.si/analize/studije.php>

© Narodna in univerzitetna knjižnica, 2019

Imetnik avtorskih pravic na tem delu je Narodna in univerzitetna knjižnica.

To delo je na voljo pod pogoji slovenske licence Creative Commons 2.5 (priznanje avtorstva, nekomercialno, brez predelav).

V skladu s to licenco je dovoljeno vsakemu uporabniku ob priznanju avtorstva delo reproducirati, distribuirati, javno priobčevati in dajati v najem, vendar samo v nekomercialne namene. Dela ni dovoljeno predelovati.

Publikacija je brezplačna.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID=303194368
ISBN 978-961-7091-02-1 (pdf)

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	5
2 MREŽA ŠOLSKIH KNJIŽNIC	6
3 ZBIRKA, PRIRAST, ODPIS	7
3.1 KNJIŽNIČNO GRADIVO	7
3.1.1 Knjižnična zbirka	7
3.1.2 Prirast knjižničnega gradiva	8
3.1.3 Odpis knjižničnega gradiva	9
3.2 KNJIŽNO GRADIVO	9
3.2.1 Knjižno gradivo - zbirka	9
3.2.2 Knjižno gradivo – prirast	10
3.2.3 Knjižno gradivo – odpis	11
3.3 NEKNJIŽNO GRADIVO	11
3.3.1 Neknjižno gradivo - zbirka	11
3.3.2 Neknjižno gradivo - prirast	12
3.3.3 Neknjižno gradivo - odpis	12
3.4 ELEKTRONSKI VIRI, DOSTOPNI NA DALJAVO	12
3.5 TEKOČE NAROČENI NASLOVI SERIJSKIH PUBLIKACIJ	13
4 UPORABNIKI IN STORITVE	13
5 DOSTOP, PROSTOR IN OPREMA	14
6 KATALOGI	15
7 ODHODKI	16
8 DELAVCI	17
9 VIRI IN LITERATURA	18

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Število izposojevališč	6
Preglednica 2: Knjižnična zbirka, prirast in odpis	7
Preglednica 3: Knjižnična zbirka	7
Preglednica 4: Prirast knjižničnega gradiva	8
Preglednica 5: Odpis knjižničnega gradiva	9
Preglednica 6: Zbirka knjižnega gradiva v slovenščini in drugih jezikih (inventarne enote)	10
Preglednica 7: Zbirka strokovnega knjižnega gradiva (inventarne enote)	10
Preglednica 8: Prirast strokovnega knjižnega gradiva (inventarne enote in naslovi)	10
Preglednica 9: Odpis knjižnega gradiva	11

Preglednica 10: Zbirka neknjižnega gradiva v slovenščini in drugih jezikih.....	11
Preglednica 11: Zbirka strokovnega neknjižnega gradiva	11
Preglednica 12: Odpis neknjižnega gradiva	12
Preglednica 13: Elektronski viri, dostopni na daljavo	12
Preglednica 14: Tekoče naročeni naslovi serijskih publikacij	13
Preglednica 15: Potencialni uporabniki in aktivni člani	13
Preglednica 16: Obisk knjižnice (število obiskovalcev)	13
Preglednica 17: Izposoja (število fizičnih enot) in uporaba gradiva v knjižnici.....	14
Preglednica 18: Dostop in prostor	14
Preglednica 19: Oprema	15
Preglednica 20: Število šol in število kataložnih zapisov v posameznih računalniških programih in drugje.....	15
Preglednica 21: Odhodki (v EUR)	16
Preglednica 22: Zaposleni v knjižnici	17
Preglednica 23: Število knjižnic s pripadajočim številom EPZ	17

KAZALO SLIK

Slika 1: Število knjižnic po vrstah šol	6
Slika 2: Knjižnična zbirka (inventarne enote).....	7
Slika 3: Prirast knjižničnega gradiva (inventarne enote)	8
Slika 4: Odpis knjižničnega gradiva (inventarne enote).....	9

1 | UVOD

Novela Zakona o knjižničarstvu iz leta 2015 je vnesla spremembe tudi na področje statističnega spremljanja delovanja šolskih knjižnic. Meritve sedaj potekajo pod okriljem Centra za razvoj knjižnic, Narodna in univerzitetna knjižnica. Center izvaja meritve za posamezne vrste šolskih knjižnic vsake dve leti. V jeseni 2019 smo tako izvedli že druge meritve delovanja knjižnic glasbenih šol. In sicer za šolsko leto 2018/2019.

Seznam 64 poročevalskih enot je pripravilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, ki je oktobra s posebnim dopisom, "okrožnico", zavode tudi obvestilo o meritvah. Za tem je Center vsem zavodom udeleženiim v meritvah poslal podatke za dostop do spletnega vprašalnika in ostale potrebne informacije.

V letošnjem letu je vprašalnik o delu šolskih knjižnic doživel obsežnejšo prenovu. Dodanih je bilo nekaj iskalnih količin in upoštevane so bile nekatere pripombe, prejete s strani knjižničarjev v preteklih letih. Po novem imajo šolske knjižnice, ki uporabljajo programsko opremo COBISS3 možnost priprave izpisov za zalogo, ki so prirejani posebej za statistični vprašalnik BibSiSt. V tednih pred meritvami so bili na spletni strani Centra objavljeni vprašalnik v PDF obliki, dopolnjena izdaja Priročnika za izpolnjevanje statističnega vprašalnika, definicije iskalnih količin ter ostale informacije v zvezi z meritvami. Med samimi meritvami so bili za vsebinska in tehnična vprašanja knjižnicam na voljo svetovalci Centra za razvoj knjižnic. Ti so opravili 113 telefonskih pogovorov, poslali oz. prejeli 76 elektronskih sporočil in opravili 92 pregledov vprašalnikov.

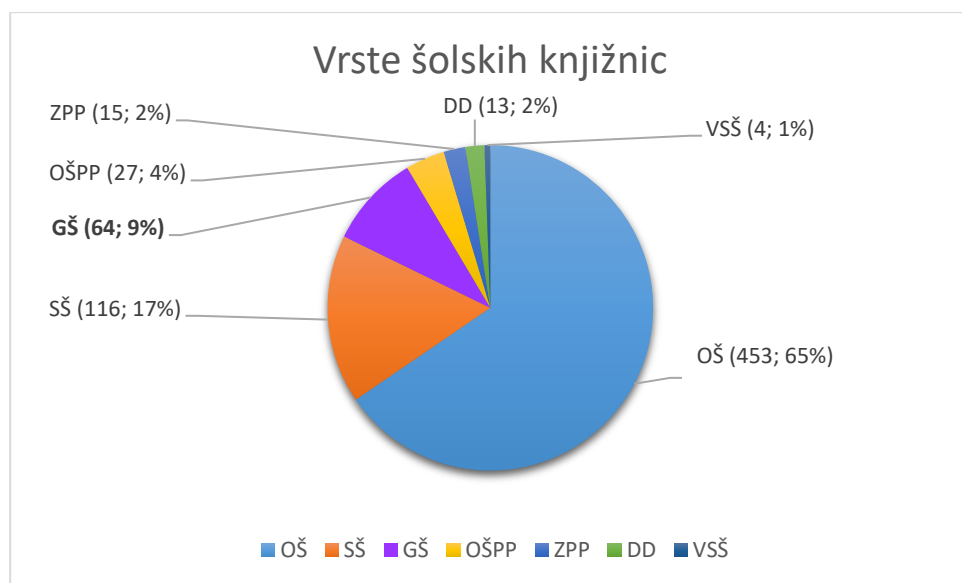
Meritve so se uradno začele 7. oktobra 2019 in naj bi trajale do 21. oktobra 2019. V tem času je vprašalnik izpolnilo le 12 knjižnic, zato so bile meritve podaljšane do konca oktobra. Posamezna individualna svetovanja in pregledi vprašalnikov so trajali do 11. novembra, ko so se meritve dokončno zaključile.

V času meritev nam je kar 15 glasbenih šol sporočilo, da nimajo knjižnice oziroma niso pripravljene izpolniti statističnega vprašalnika. 3 knjižnice glasbenih šol pa se kljub večkratnim pozivom niso odzvale. Podatke o delovanju knjižnice smo tako pridobili od 46 knjižnic, kar znaša 72 %.

Poročilo vsebuje analitičen pregled izbranih statističnih podatkov tistih 46 knjižnic, ki so podatke posredovale. Kjer ni podatkov za vseh 46 knjižnic je to posebej navedeno. Vrstni red poglavij sledi tistemu iz vprašalnika, pri čemer poglavji o učbeniškem skladu in izvajanju dejavnosti knjižnice za vrtec v sestavi vzgojno izobraževalnega zavoda nista vključeni, saj v glasbenih šolah tega ni. Podrobnejši podatki statističnih meritev o delu šolskih knjižnic za poročevalsko leto 2018/2019 so dostopni v Excelovih preglednicah na <https://bibsist.nuk.uni-lj.si/statistika/index.php>.

2 | MREŽA ŠOLSKIH KNJIŽNIC

Širše gledano so knjižnice glasbenih šol del mreže šolskih knjižnic, ki vsebuje skupaj skoraj 700 knjižnic, kar predstavlja 74 % vseh knjižnic v Sloveniji (poleg splošnih, visokošolskih, specialnih in nacionalne knjižnice). Šolske knjižnice delimo glede na vrsto vzgojno izobraževalnega zavoda znotraj katerega delujejo poleg glasbenih še na knjižnice v osnovnih šolah, osnovnih šolah s prilagojenim programom, srednjih šolah, zavodih za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, samostojnih dijaških domovih ter višjih strokovnih šolah.

Slika 1: Število knjižnic po vrstah šol

Legenda: OŠ - osnovna šola, SŠ - srednja šola, GŠ – glasbena šola, OŠPP - osnovna šola s prilagojenim programom, ZPP - zavod za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, DD - samostojni dijaški dom, VSŠ - višja strokovna šola

Na seznam poročevalskih enot tokratnih meritev je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport uvrstilo 64 glasbenih šol. Od tega 52 javnih glasbenih šol in 12 zasebnih glasbenih šol, ki izvajajo javno veljavne vzgojno izobraževalne programe.

Glede na to, da je poročilo izpolnilo 46 knjižnic glasbenih šol, navajamo podatke o izposojevališčih le za te knjižnice. Kjer ni bilo zabeleženo drugače, smo privzeli, da ima knjižnica vsaj eno izposojevališče. Tudi pri nekaj odgovorih, kjer je bila zabeležena 0 ali črtica.

Preglednica 1: Število izposojevališč

število knjižnic	število izposojevališč	knjižnice z 1 izposojevališčem (odstotek glede na vse knjižnice)	knjižnice z 2 izposojevališčema (odstotek glede na vse knjižnice)	knjižnice s 3 izposojevališči (odstotek glede na vse knjižnice)
		46	51	42 91,30%

Knjižnice glasbenih šol imajo v veliki večini (91 %) 1 izposojevališče, 3 šole (6,52 %) imajo 2 izposojevališči in samo 1 šola (2,17 %) ima 3 izposojevališča.

3 | ZBIRKA, PRIRAST, ODPIS

Redke knjižnice glasbenih šol imajo svoj knjižnični fond urejen po strokovnih knjižničarskih pravilih. Zelo malo jih je v celoti prešlo na nacionalni vzajemni bibliografski sistem COBISS, tiste, ki pa uporabljajo katerikoli drug računalniški program (večinoma GIG) imajo v njem večinoma gradivo opisano z minimalnim številom podatkov. Vse to in pa kadrovska podhranjenost v knjižnicah glasbenih šol je razlog, da so pri nekaterih poročevalskih enotah podatki o vrsti in jeziku gradiva zgolj dobra ocena.

Preglednica 2: Knjižnična zbirka, prirast in odpis

	knjižnična zbirka (enote)	odpis knjižničnega gradiva (enote)	prirast knjižničnega gradiva (enote)	prirast knjižničnega gradiva (naslovi)	razmerje prirasta enote:naslovi
glasbene šole	259.107	3.783	5.428	3.847	1,41

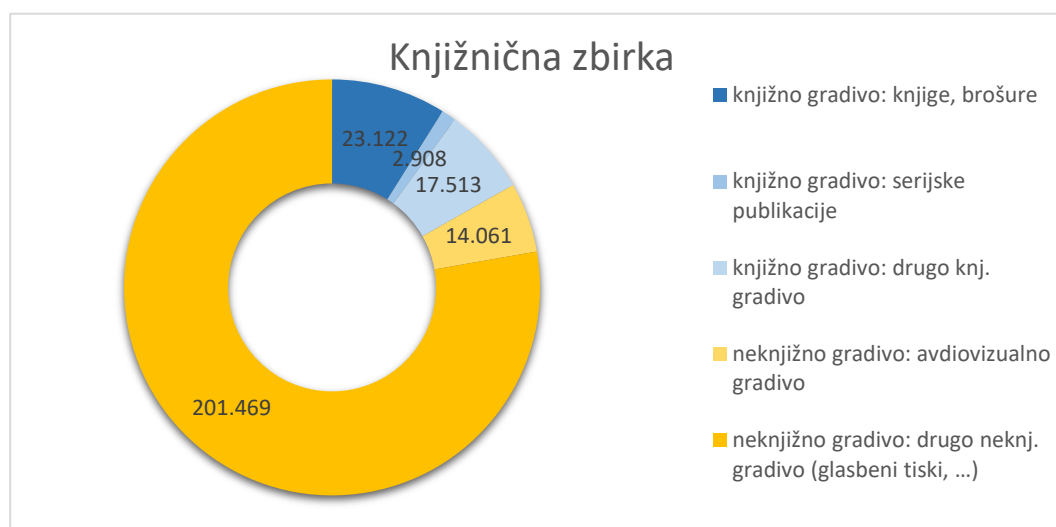
Za lažji pregled nad zalogo in vrsto knjižničnega gradiva v knjižnicah glasbenih šol smo pripravili spodnje preglednice ter grafične prikaze za zbirko, prirast in odpis knjižnega in neknjižnega gradiva.

3.1 | KNJIŽNIČNO GRADIVO

3.1.1 | Knjižnična zbirka

Preglednica 3: Knjižnična zbirka

	knjižnična zbirka	inventarne enote	odstotek
knjižno gradivo:	knjige, brošure	23.122	8,92 %
	serijske publikacije	2.908	1,12 %
	drugo knj. gradivo	17.513	6,76 %
neknjižno gradivo:	avdiovizualno gradivo	14.061	5,43 %
	el. publikacije na fizičnih nosilcih	34	0,01 %
	drugo neknj. gradivo (glasbeni tiski, ...)	201.469	77,76 %
	skupaj	259.107	100 %

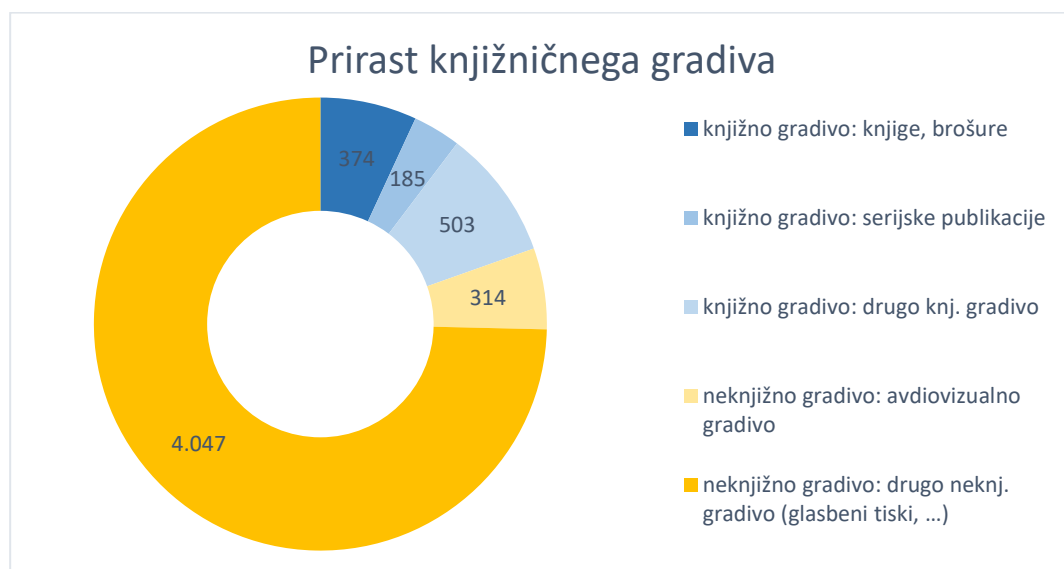
Slika 2: Knjižnična zbirka (inventarne enote)

Knjižnice glasbenih šol so imele v povprečju 13,71 enot gradiva na potencialnega uporabnika, od tega 11,41 enot neknjižnega gradiva.

3.1.2 | Prirast knjižničnega gradiva

Preglednica 4: Prirast knjižničnega gradiva

prirast knjižničnega gradiva		inventarne enote	odstotek
knjižno gradivo:	knjige, brošure	374	6,89 %
	serijske publikacije	185	3,41 %
	drugo knj. gradivo	503	9,27 %
neknjižno gradivo:	avdiovizualno gradivo	314	5,78 %
	el. publikacije na fizičnih nosilcih	5	0,09 %
	drugo neknj. gradivo (glasbeni tiski, ...)	4.047	74,56 %
skupaj		5.428	100 %

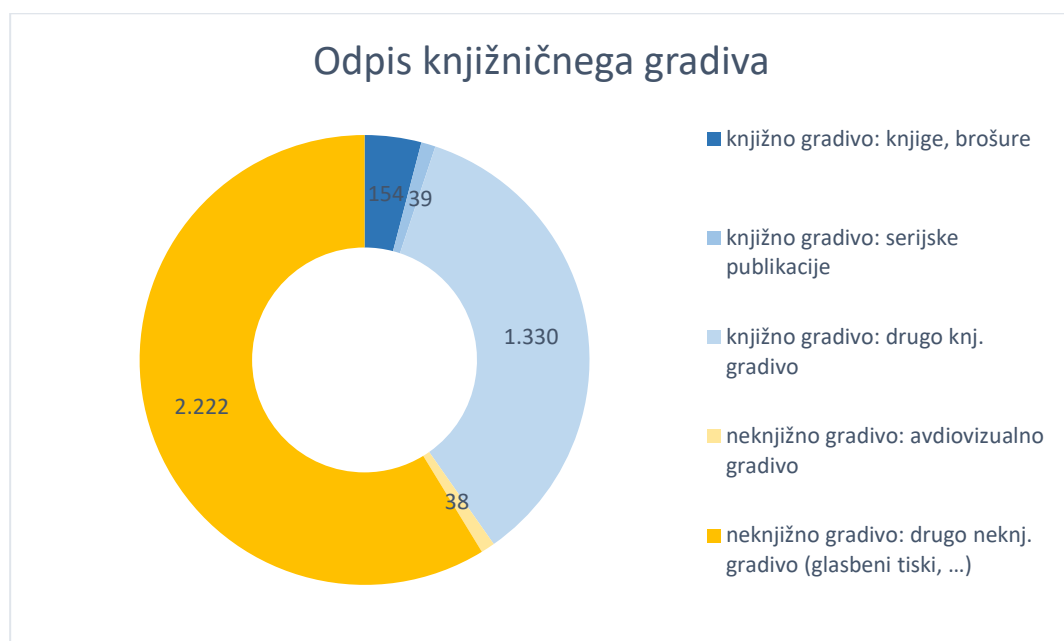
Slika 3: Prirast knjižničnega gradiva (inventarne enote)

Knjižnice glasbenih šol so v poročevalskem obdobju pridobile 287 inventarnih enot gradiva na 1000 potencialnih uporabnikov. Od tega kar 231 enot neknjižnega gradiva na 1000 potencialnih uporabnikov.

3.1.3 | Odpis knjižničnega gradiva

Preglednica 5: Odpis knjižničnega gradiva

odpis knjižničnega gradiva		inventarne enote	odstotek
knjižno gradivo	knjige, brošure	154	4,07 %
	serijske publikacije	39	1,03 %
	drugo knj. gradivo	1.330	35,16 %
neknjižno gradivo	avdiovizualno gradivo	38	1,00 %
	el. publikacije na fizičnih nosilcih	0	0,00 %
	drugo neknj. gradivo (glasbeni tiski, ...)	2.222	58,74 %
skupaj		3.783	100,00 %

Slika 4: Odpis knjižničnega gradiva (inventarne enote)

V poročevalskem obdobju so knjižnice glasbenih šol skupaj odpisale 3.783 enot gradiva, kar znaša 1,46 % celotne knjižnične zbirke.

3.2 | KNJIŽNO GRADIVO

3.2.1 | Knjižno gradivo - zbirka

Poleg velikosti zbirke knjižnega gradiva nas je zanimalo tudi kolikšen del zbirke predstavlja gradivo v slovenščini in koliko je gradiva v drugih jezikih.

Preglednica 6: Zbirka knjižnega gradiva v slovenščini in drugih jezikih (inventarne enote)

	inventarne enote	odstotek
zbirka knjižnega gradiva	43.543	100,00 %
od tega v slovenščini	31.954	73,38 %
od tega v drugih jezikih	11.589	26,62 %

Knjižnice glasbenih šol imajo skoraj tri četrtine knjižnega gradiva v zbirki v slovenščini, dobro četrtino pa v drugih jezikih. Pri tem je treba opozoriti, da je veliko knjižnic izpostavilo dejstvo, da je razvrstitev gradiva po jezikih zgolj ocena, saj tega ne evidentirajo. So pa v vprašalniku morali podati številko bodisi pod en ali drug jezik, saj je narava interaktivnega vmesnika taka, da izračuna število enot v knjižni zbirki s samodejnim seštevanjem gradiva v različnih jezikih.

Pri gradivu v šolskih knjižnicah nas zanima tudi delež strokovnega gradiva. Definicija strokovnega gradiva na spletni strani BibSiSt Online se glasi: »Strokovno gradivo je vse gradivo, ki ni leposlovje, ne glede na to kateri starostni skupini je namenjeno. Za potrebe statističnega vprašalnika za šolske knjižnice štejemo kot gradivo za strokovne delavce tisto strokovno gradivo, ki je namenjeno odraslim. Strokovno gradivo, namenjeno odraslim, s tematiko s področja vzgoje in izobraževanja, je pedagoško strokovno gradivo.«

Preglednica 7: Zbirka strokovnega knjižnega gradiva (inventarne enote)

	inventarne enote	odstotek	povprečna zbirka na šolo
zbirka knjižnega gradiva	43.543	100 %	947
od tega strokovno gradivo	34.513	79,26 %	750
od tega strokovno gradivo za strokovne delavce	28.067	64,46 %	610
od tega strokovno pedagoško gradivo	20.445	46,95 %	444

Velik delež knjižnega gradiva v knjižnicah glasbenih šol predstavlja strokovno gradivo (80 %), del strokovnega gradiva je strokovno gradivo za strokovne delavce, ki predstavlja 65 % knjižne zbirke. Strokovno pedagoškega gradiva imajo v knjižni zbirki kar 47 %.

3.2.2 | Knjižno gradivo – prirast

Preglednica 8: Prirast strokovnega knjižnega gradiva (inventarne enote in naslovi)

	inventarne enote	odstotek	povprečen prirast na šolo (enote)	naslovi
prirast knjižnega gradiva	1.062	100,00 %	23	809
od tega strokovno gradivo	883	83,15 %	19	478
od tega strokovno gradivo za strokovne delavce	604	56,87 %	13	450
od tega strokovno pedagoško gradivo	505	47,55%	11	407

Pri prirastu je delež strokovnega knjižnega gradiva primerljiv s tistim v zbirki oziroma je bil delež novo pridobljenega strokovnega gradiva še nekoliko večji in je predstavljal 83 %.

3.2.3 | Knjižno gradivo – odpis

V knjižnicah glasbenih šol so skupaj odpisali 1.523 enot knjižnega gradiva. Povprečen odpis knjižnega gradiva na šolo je bil 33 enot, vendar moramo to gledati v luči dejstva, da je odpisovalo knjižno gradivo le 11 (24 %) glasbenih šol, ostalih 35 (76 %) ni odpisalo nobenega knjižnega gradiva.

Preglednica 9: Odpis knjižnega gradiva

	inventarne enote	povprečen odpis na šolo
odpis knjižnega gradiva	1.523	33

3.3 | NEKNJIŽNO GRADIVO

3.3.1 | Neknjižno gradivo - zbirka

Tudi pri zbirki neknjižnega gradiva nas je zanimalo kolikšen del zbirke predstavlja gradivo v slovenščini in koliko je gradiva v drugih jezikih.

Preglednica 10: Zbirka neknjižnega gradiva v slovenščini in drugih jezikih

	inventarne enote	odstotek
zbirka neknjižnega gradiva	215.564	100,00 %
od tega v slovenščini	123.489	57,29 %
od tega v drugih jezikih	92.075	42,71 %

V zbirki neknjižnega gradiva imajo glasbene šole skupaj 215.564 enot gradiva. Razmerje neknjižnega gradiva v slovenščini in v drugih jezikih je približno 60:40. Tudi tu velja opozoriti, da je veliko knjižnic razvrstilo gradivo po jezikih po svoji lastni presoji, saj tega ne evidentirajo. So pa v vprašalniku morali podati številko bodisi pod en ali drug jezik, saj je narava interaktivnega vmesnika taka, da izračuna število enot v knjižni zbirki s samodejnim seštevanjem gradiva v različnih jezikih.

Preglednica 11: Zbirka strokovnega neknjižnega gradiva

	inventarne enote	odstotek	povprečna zbirka na šolo
zbirka neknjižnega gradiva	215.564	100,00 %	4.686
od tega strokovno gradivo	190.975	88,59 %	4.152
od tega strokovno gradivo za strokovne delavce	151.445	70,26 %	3.292
od tega strokovno pedagoško gradivo	95.870	44,47 %	2.084

Pri neknjižnem gradivu je odstotek strokovnega gradiva še višji kot pri knjižnem gradivu saj znaša kar 89 %. Odstotek strokovnega gradiva za strokovne delavce je 70 %, strokovno pedagoško gradivo pa predstavlja 45 % vsega neknjižnega gradiva.

3.3.2 | Nekonjižno gradivo - prirast

	inventarne enote	odstotek	povprečen prirast na šolo (enote)	naslovi
prirast neknjižnega gradiva	4.366	100,00 %	95	3.038
od tega strokovno gradivo	3.656	83,74 %	79	2.054
od tega strokovno gradivo za strokovne delavce	3.490	79,94 %	76	2.123
od tega strokovno pedagoško gradivo	1.347	30,85 %	29	1.253

Novo pridobljeno neknjižno gradivo je večinoma tudi strokovno gradivo (84 %), obenem je večina strokovnega gradiva tudi strokovnega gradiva za strokovne delavce (80 %). V primerjavi z zbirko in pa prirastom pri knjižnem gradivu je pri neknjižnem gradivu nekoliko nižji odstotek prirasta strokovno pedagoškega gradiva, ki znaša 31 %.

3.3.3 | Nekonjižno gradivo - odpis

V knjižnicah glasbenih šol so skupaj odpisali 2.260 enot neknjižnega gradiva. Povprečen odpis neknjižnega gradiva na šolo je bil 49 enot. Tudi neknjižno gradivo so zelo malo odpisovali. Odpis je zabeležilo le 14 (30 %) glasbenih šol, ostalih 32 (70 %) ni odpisalo nobenega knjižnega gradiva.

Preglednica 12: Odpis neknjižnega gradiva

	inventarne enote	povprečen odpis na šolo
odpis neknjižnega gradiva	2.260	49

3.4 | ELEKTRONSKI VIRI, DOSTOPNI NA DALJAVO

Elektronskih virov, dostopnih na daljavo imajo v knjižnicah glasbenih šol zanemarljivo malo. 2 knjižnici sta navedli takšno gradivo. Ena knjižnica ima 5 e-knjig (e-učbenikov, e-gradiv) druga knjižnica pa ima v svoji zbirki 6 drugih digitalnih dokumentov.

Preglednica 13: Elektronski viri, dostopni na daljavo

e-knjige: dipl., mag., spec. naloge in disertacije s celimi besedili	e-knjige: e-učbeniki, e-gradiva	druge e-knjige	naročene podatkovne zbirke	podatkovne zbirke, ki jih gradi knjižnica (samostojno ali v sodelovanju z drugimi ustanovami)	drugi digitalni dokumenti
0	5	0	0	0	6

3.5 | TEKOČE NAROČENI NASLOVI SERIJSKIH PUBLIKACIJ

13 knjižnic glasbenih šol ni imelo v šolskem letu 2018/19 naročene niti ene serijske publikacije, ostalih 33 (72 %) je imelo skupaj tekoče naročenih 139 naslovov serijskih publikacij. Večinoma so imeli naročene serijske publikacije v tiskani obliki (134), 1 knjižnica je imela naročeno publikacijo samo v elektronski obliki 2 knjižnici pa sta imeli naročeno po eno serijsko publikacijo v obliki, ki ni elektronska, z zagotovljenim dostopom na daljavo.

Preglednica 14: Tekoče naročeni naslovi serijskih publikacij

časopisi, časniki	druge serijske publikacije	skupaj
56	83	139

4 | UPORABNIKI IN STORITVE

Potencialni uporabniki šolske knjižnice so učenci in strokovni delavci zavoda, ki jim je knjižnica namenjena. Aktivni člani pa so učenci, strokovni delavci in druge osebe včlanjene v knjižnico.

46 knjižnic, ki so sodelovale v statističnih meritvah ima skupaj 18.899 potencialnih uporabnikov in 5.751 članov, kar je manj kot tretjina glede na potencialne uporabnike. Do razkoraka prihaja predvsem pri včlanjenih učencih zavodov, saj je od 17.284 učencev aktivnih članov le 4.189, kar je manj kot četrtina (24 %). Tudi sicer je veliko anketirancev preko osebne korespondence navajalo, da gradivo, ki ga ima zavod na voljo uporabljajo predvsem strokovni delavci zavoda.

Preglednica 15: Potencialni uporabniki in aktivni člani

aktivni člani	potencialni uporabniki	odstotek aktivnih članov glede na potencialne uporabnike
5.751	18.899	30,43 %

Knjižnice glasbenih šol so imele skupaj 8.026 obiskovalcev. Od tega je 29 knjižnic (63 %) zabeležilo obisk, medtem ko ostale niso zabeležile nobenega obiska oziroma nimajo podatkov o številu obiskovalcev. Navajamo tudi podatek o številu obiska spletnega mesta knjižnice, katerega pa so podale samo tri knjižnice, saj večinoma nimajo svojega spletnega mesta oziroma ne merijo njegovega obiska.

Preglednica 16: Obisk knjižnice (število obiskovalcev in obisk spletnega mesta)

obisk: število obiskovalcev knjižnice (fizični obisk)	obisk: obisk spletnega mesta knjižnice
8.026	832

V knjižnicah glasbenih šol so izposodili 44.795 enot gradiva, od tega 39.828 na dom. Izposoja je potekala v 31 (67 %) knjižnicah, v ostalih 15 knjižnicah (33 %) niso zabeležili niti ene izposoje, kar lahko razložimo s tem, da nimajo evidence o izposoji oziroma imajo gradivo strokovni delavci ves čas na svojem delovnem mestu in ne vršijo izposoje gradiva v knjižničarskem smislu. Uporabo gradiva poročevalci ocenijo s pomočjo metode opazovanja v tipičnem tednu. Uporaba gradiva v knjižnici je obsegala 9.097 enot. Zabeležili so jo v 12 (26 %) knjižnicah.

Preglednica 17: Izposoja (število fizičnih enot) in uporaba gradiva v knjižnici

izposoja na dom	izposoja v knjižnico	izposoja skupaj	uporaba gradiva v knjižnici
39.828	4.967	44.795	9.097

Medknjižnične izposoje je zelo malo. Z njeno pomočjo si knjižnice niso izposojale gradiva, so pa nekatere same posodile svoje gradivo (medknjižnična izposoja – aktiva). Vsega skupaj so z medknjižnično izposojijo posodile 18 enot gradiva.

Prav tako praktično ne izvajajo digitalizacije, saj je na vprašanje o digitalizaciji svojega gradiva odgovorila pritrdilno ena sama knjižnica.

Razen ene so vse poročevalske enote poročale, da ne izvajajo usposabljanja uporabnikov in ne organizirajo usposabljanj za strokovne delavce. Prej omenjena knjižnica je izvedla 1 uro knjižnično informacijskih znanj za 4 udeležence in 16 ur usposabljanja za 7 strokovnih delavcev.

5 | DOSTOP, PROSTOR IN OPREMA

Skupna odprtost knjižnic glasbenih šol v celem letu je štela 13.877 ur oziroma v povprečju 302 uri v enem letu na šolo. Tudi tukaj podatki razkrivajo, da veliko knjižnic nima vrat svoje knjižnice odprtih za uporabnike, prav tako nimajo določenega urnika odprtosti knjižnice. Razlogi se navezujejo tudi na podatke o neto uporabni površini knjižnice oziroma natančneje o povprečni neto uporabni površini knjižnice na šolo, ki šteje 24 m² in je precej manjša v primerjavi z ostalimi vrstami šolskih knjižnic (123 m²). V praksi prostor knjižnice velikokrat ni definiran ampak je to soba, kjer imajo največ gradiva, ki je sicer razdrobljeno po kabinetih strokovnih delavcev. Posledično tudi odprtost ni strogo določena.

65 čitalniških sedežev imajo v 16 (35 %) knjižnicah in v 7 (15 %) od teh imajo skupaj 24 čitalniških sedežev, kjer lahko uporabniki dostopajo do medmrežja. Na splošno ima dostop do brezžičnega omrežja manjšinski delež glasbenih šol, saj je omogočen le na 12 (26 %) glasbenih šolah (14 izposojevališč).

Preglednica 18: Dostop in prostor

	letna odprtost vseh izposojevališč (št. ur)	tedenska odprtost na matični šoli (št. ur)	neto uporabna površina knjižnice (m ²)	čitalniški sedeži: skupaj	čitalniški sedeži, kjer lahko uporabniki dostopajo do medmrežja
knjižnice glasbenih šol skupaj	13.877	1.628	1.086	65	24
povprečna vrednost na šolo	302	35	24	1,41	0,52

Večina opreme v knjižnici je namenjena zaposlenim. Največ imajo osebnih računalnikov, 36 v 35 knjižnicah, medtem ko so računalniki za uporabnike na voljo le v 5 knjižnicah (7 računalnikov). Sledijo jim tiskalniki, tiskalniki za nalepke in čitalniki črtne kode.

Preglednica 19: Oprema

	za zaposlene v knjižnici	za uporabnike	skupaj
osebni računalnik	36	7	43
terminal	3	0	3
tiskalnik: za uporabnike	29	5	34
od tega barvni tiskalnik	12	2	14
skener	15	1	16
UPS	4	1	5
projektor	6	2	8
knjigomat		0	0
fotokopirni stroj	15	3	18
multifunkcijska naprava	10	2	12
tablični računalnik	1	0	1
tehnična oprema za osebe z ovirami na področju branja	0	0	0
e-bralnik	0	0	0
čitalnik črtne kode	25	1	26
tiskalnik za nalepke	30	3	33
skupaj	174	25	199

Poleg naštetih opreme so knjižnice glasbenih šol navedle tudi nekatero drugo opremo. Dve knjižnici sta pod opremo šteli notna stojala, ena pa je navedla še tiskalnik za zadolžnice.

6 | KATALOGI

Preglednica 20: Število šol in število kataložnih zapisov v posameznih računalniških programih in drugje

	skupno število rač. kataložnih zapisov	COBISS	Winknj	drugo	število kataložnih zapisov, ki niso v računalniškem katalogu	število enot neinventariziranega gradiva
število knjižnic	37	29	9	10	11	17
odstotek	88,10%	69,05%	21,43%	23,81%	26,19%	40,48%
število zapisov	193.023	33.353	65.375	40.807	28.509	16.312

Preglednica 20 prikazuje število kataložnih zapisov v posameznih katalogih in število knjižnic, ki so takšen način evidentiranja zabeležile. Od 46 knjižnic, ki so sodelovale v meritvah 4 knjižnice niso opredelile na kakšen način imajo urejeno evidenco svojega knjižničnega fonda. Od ostalih 42 jih je 37 (88 %) poročalo,

da imajo vsaj del svojega fonda voden v računalniškem programu, kjer imajo skupaj 193.023 računalniških kataložnih zapisov. Po pričakovanjih je najbolj zastopan računalniški program COBISS, katerega uporablja 29 knjižnic (69 %), kjer pa imajo skupaj le 33.353 kataložnih zapisov. V veliki večini imajo gradivo še v katerem od drugih računalniških programov, saj imajo glede na podatke, zbrane v meritvah, zgolj 4 knjižnice (9,5 %) vse svoje gradivo v sistemu COBISS. Preostale imajo kataložne zapise še v sistemu Winknj (9 knjižnic oz. 21 %), kjer imajo 65.375 kataložnih zapisov in v drugih računalniških sistemih (10 knjižnic oz. 24 %) kjer imajo 40.807 kataložnih zapisov. Med drugimi računalniškimi sistemi so knjižnice največkrat navajale programa GIG in Excel. Poleg računalniških kataložnih zapisov ima 11 knjižnic (26 %) skupaj 28.509 kataložnih zapisov, ki niso v nobenem računalniškem sistemu. To so razni sezname in inventarne knjige. 17 knjižnic (40 %) ima skupno še 16.312 enot neinventariziranega gradiva.

7 | ODHODKI

Spodnja preglednica prikazuje odhodke vseh knjižnic glasbenih šol sumarno. Veliko knjižnic pri stroških dela, stroških dejavnosti in investicijskih stroških ni navedlo podatka oziroma so navedli ničle. Nekaj jih je to utemeljilo s tem, da nimajo posebnih prostorov in dejavnosti knjižnice, nekateri pa zgolj niso uspeli pridobiti podatkov iz računovodstva.

Preglednica 21: Odhodki (v EUR)

	odhodki knjižnic glasbenih šol skupaj	povprečni odhodki na šolo
stroški dela	231.498,22	5.032,57
stroški dejavnosti	27.479,90	597,39
investicijski stroški	24.577,37	534,29
SKUPAJ	283.555,49	6.164,25
odhodki za nakup gradiva	60.206,24	1.308,83
odhodki za nakup gradiva: od tega za elektronske vire	54,00	1,17
odhodki za izobraževanje zaposlenih	2.121,03	46,11

Glasbene šole, ki so navedle odhodke knjižnice so imele skupaj 283.556 EUR stroškov dela, dejavnosti in investicij. Skoraj vse knjižnice (41 oz. 89 %) pa so navedle zneske, ki so jih porabile za nakup gradiva. Skupaj so imele odhodkov za nakup gradiva 60.206 EUR, kar pride v povprečju 1.309 EUR na šolo. Stroške z nakupom elektronskih virov je imela ena sama knjižnica in je zanje namenila 54 EUR. 6 šol je imelo stroške z izobraževanjem zaposlenih. Temu so namenile skupno 2.121 EUR.

8 | DELAVCI

V 32 knjižnicah glasbenih šol je zaposlenih 32 oseb, ki skupaj zasedajo 9,4 sistemiziranih delovnih mest knjižničarja (izraženo v EPZ, ekvivalentu polne zaposlitve). V 14 glasbenih šolah nimajo zaposlene osebe na delovnem mestu knjižničarja. 14 zaposlenih je bilo deležno bibliotekarskega izobraževanja v skupnem trajanju 276 ur.

Preglednica 22: Zaposleni v knjižnici

	število oseb, zaposlenih v knjižnici	delež zaposlitve na delovnem mestu knjižničarja (EPZ)	bibliotekarsko izobraževanje zaposlenih – št. ur	bibliotekarsko izobraževanje zaposlenih – št. udeležencev
knjižnice glasbenih šol skupaj	32	9,40	276	14

Večina oseb, ki skrbijo za knjižnico je v manjšem deležu zaposlena na delovnem mestu knjižničarja. Največ knjižnic ima zaposlenih po 0,2 delavca (izraženo v EPZ). Takih je 16 knjižnic. 7 knjižnic ima zaposlenih po 0,1 EPZ, 6 jih ima 0,5 EPZ, 2 knjižnici imata osebi, ki zasedata 0,75 EPZ in 1 knjižnica ima osebo zaposleno v celem deležu (Preglednica 23).

Preglednica 23: Število knjižnic s pripadajočim številom EPZ

EPZ	št. knjižnic	EPZ skupaj
0,10	7	0,7
0,20	16	3,2
0,50	6	3
0,75	2	1,5
1,00	1	1
skupaj	32	9,4

9 | VIRI IN LITERATURA

1. Narodna in univerzitetna knjižnica, Center za razvoj knjižnic, (2019). BibSiSt Online. Statistični podatki o knjižnicah: 2018/2019 (glasbene šole) [podatkovna zbirka]. Pridobljeno 19. 11. 2019 s spletne strani <https://bibsist.nuk.uni-lj.si/statistika/index.php>